

”אחתותי כלה”

(הדרכת כלות חילוניות)

א. הצורך

כחלק ממיום החתונות הגדל והולך ומתוך רצון להיענות לצרכים העולים מן השטח החלה 'צהר' לפתח אגף נוסף - אגף הדרכת כלות. על מנת שהזוג ישאף להמשך חיים על פי עולמה של המסורת היהודית יש לאפשר לו - ובמיוחד לאישה - חוויית פגישה אשר תשאיר את חותמה לשנים רבות. המפגש עם המדריכה הוא המפגש האחרון לפני החיים המשותפים אשר שאיפתנו היא שיהיו מושתתים על יסודות הבית היהודי, ולכן חשיבות המפגש היא מכרעת. הזוגות הפונים אלינו באים לרוב עם דעות קדומות, לעיתים קשות, על כל נושא חיי האישות בכלל ועל טהרת המשפחה בפרט. המקווה, למשל, נתפס בעיני חלקים גדולים של הציבור כמנהג אשר טעמו הוא נקיות, ולכן מאחר ובטל הטעם יש לבטל אף את המנהג, לדעתן¹. השיחה עם מדריכת הכלה הוא למעשה קו ההגנה האחרון מבחינה הסברתית אשר ניתן לחזק על מנת שיעמוד איתן גם בפני פגעי הבורות מצד אחד, והניסיון להאיר את היהדות בצורה שלילית ולא רלוונטית מצד שני. על מנת להראות את החשש של ציבור הכלות מצד אחד ואת הפוטנציאל הטמון בהדרכה טובה ברמה איכותית מצד שני ברצוני לצטט מכתב מכלה חילונית אשר הגיע למשרדי צהר².

1. יש להעיר כי לצערנו הרב גם בקרב ציבור המשייך את עצמו למחנה הציוני דתי ישנה ירידה מספרית בקרב הנשים הטובלות. ואם כך הוא בציבור זה, ק"ו שיש בעיות בציבור אשר לא התחנך בעולמה של יהדות ומסורת.
2. שם משפחתה של המדריכה הושמט, ההדגשות הן של כותב המאמר.

פגישה נוספת עם שירותי עמותת צהר הייתה הפגישה עם מדריכת הכלות סיגלית. גם הפעם, בפניה לצהר בבקשה לקבל הדרכת כלות המענה היה נעים ומהיר. תוך דקות ספורות הופניתי לגב' סיגלית...

סיגלית נפגשה עימי כשבועיים לפני החתונה. הפגישה עימה הייתה מאלפת. קשה לתאר במילים את הרגשת החמימות שאפפה את אותה פגישה. הרגשתי כאילו אני יושבת בביתה של חברה ותיקה ומתייעצת איתה בענייני זוגיות. הייתה אורה פתוחה ורגועה. סיגלית, בדרכה השלווה והנעימה שיתפה אותי בדוגמאות שהיא הביאה וגרמה לי להפתח ולדבר על חיי עם בן זוגי. השיחה קלחה ולוותה בהשוואה ופירוש יפיפה על בריאת האדם והאישה, כפי שמופיע בשני סיפורים שונים בספר בראשית. סיגלית שזרה בעדינות דברי חכמים עם עצות לחיי זוגיות מוצלחים באופן הפרקטי ביותר.

רושם רב השאירו עליי ההסברים על ייחודם של המים והמשמעות הנגזרת מכך הקשורה לטבילה במקווה. ציפיותיי לפני הפגישה עם מדריכת הכלות היו נמוכים ביותר. על פי הסיפורים ששמעתי מחברותי ציפיתי למפגש משעמם ומשמם עם מדריכה שפונה לקהל שומר מצוות ולא לכלות החיות עם בן זוגן מספר שנים ולא ממש נפעמות מציטוטים מהמקורות.

גב' סיגלית הפתיעה אותי בפגישה החמימה והמעניינת מאין כמוה. למדתי ממנה המון על פתיחות והתחשבות, על החשיבות בקבלת האחר ובסובלנות הדרושה לחיי זוגיות בריאים.

לאחר הפגישה נשאלתי על ידי חברותי על קורותיה, הן הופתעו לשמוע עד כמה נהייתי מהאוירה של הפגישה ומהתכנים העשירים שלה. **המלצתי לרווקות מבין חברותי לא לוותר על החלק החשוב הזה לפני החתונה**, כמובן דרך עמותת צהר.

אלפי תודות

ויישר כוח על עבודתכם הקדושה בקירוב לבבות (אצלנו הצלחתם מאוד!!!)

לשם כך הוחלט לבנות מאגר של נשים מנוסות בעלות ידע רחב בעולם ההלכה והמסורת מצד אחד ובעלות פתיחות וקשב לעולם החילוני מן הצד השני, נשים אשר רואות בערכי הבית היהודי והנחלתם לציבור הכללי את אתגרי הזמן והתקופה. התוצאה המצופה היא כפולה: מצד אחד - הדרכה איכותית אשר נותנת מענה לשאלות המנסרות בחלל עולמה של הכלה החילונית אשר זו לה ההזדמנות האחרונה (ולעיתים היחידה) לשאול את אותן שאלות ולקבל תשובות אשר יניחו את דעתה; ומצד שני - בניית מערכת אחת הרואה את מיום החתונות כמיום שלם הכולל הדרכה של רב לבני הזוג, הדרכת כלה על ידי המדריכה ובסופו של תהליך, עריכת טקס חופה וקידושין לשביעות רצונם של בני הזוג.

המטרה הסופית בעיני רוחנו היא יצירת מערכת התומכת בזוג הנרשם לנישואין, לא רק על ידי רבנים מחתנים, כפי שנעשה היום, אלא על ידי הוספה של מדריכת כלות לתמונה הכוללת של ההדרכה. על ידי כך נוצרת מערכת שלמה המטפלת בכל העניינים השונים הנוגעים לחיי בני הזוג לפני החתונה ולאחריה. החידוש אותו אנו מקווים להכניס הוא ברמת הקשר אשר ייווצר בין הרב המחתן ובין מדריכת הכלה, קשר אשר יאפשר זרימת מידע הכרחי ממדריכת הכלה אל הרב המחתן ולהפך, ופתיחת ערוץ של תקשורת בכל הנוגע לשאלות הלכתיות או אחרות אשר עולות תוך כדי ההדרכה.

ב. ההכשרה

בחודש אב האחרון התקיים בירושלים כנס ראשון של מדריכות, הכנס ארך יומיים והשתתפו בו כ-70 נשים אשר הביעו התעניינות בפרייקט. התגובות מהכנס היו חיוביות ביותר. במקביל נערכנו לפתיחת השתלמות שנתית בנושא. ההשתלמות בנויה על מספר מרכיבים. מרכיב אחד הוא המרכיב ההלכתי, בנושא זה מקבלות המדריכות העשרה והרחבה של הנושאים הקשורים להדרכת כלות על ידי רבנים שונים. מרכיב אחר הוא נושא התקשורת. בנושא זה מועברות סדנאות המדברות על הדרכים לשבירת הקרח, ליצירת פתיחות ולבניית שיחה קולחת בצורה הפתוחה ביותר. מרכיב נוסף הוא מרכיב הניסיון, המדריכות נפגשות עם מדריכות כלות מנוסות וביחד מנתחות אירועים ובונות סדר הגיוני ונכון של שיחה עם הכלה החילונית. בסופה של ההשתלמות תעבורנה המדריכות מבחן ותקבלנה תעודה אשר בעזרתה, כך אנו מקווים, תוכלנה המדריכות להדריך כלות ברבנויות השונות ברחבי הארץ.

במחזור הראשון משתתפות כ-30 נשים הבאות לשלושה עשר מפגשים של שלוש שעות כל מפגש. מחזור זה מסתיים בימים אלו (אדר תשס"ב).

לפגישה המסכמת של ההשתלמות הוזמן הרב יעקב אריאל שליט"א, על מנת לשאת דברי ברכה וחיוק למדריכות המיועדות, וכן כדי לענות על שאלות בהלכה אשר עלו במהלך ההשתלמות כולה. בדבריו תיאר הרב אריאל את המצב ההולך ומידרדר של מוסד הנישואין בעולם כולו ובמדינת ישראל בתקופה האחרונה. על רקע ערעור התא המשפחתי, אחוזי הגירושין והולכים וגדלים והכנסת תרבות זרה למערכת היחסים הזוגית - נושא הדרכת הכלות החילוניות הוא קרן אור באפילה. קרן אור זו עשויה, בהדרכה נכונה, להאיר את האפולולית העוטפת את חיי הזוגיות ולתת תקווה לשינוי מערכת הקשרים בין בני הזוג. הרב הדגיש כי הבית היהודי הינו מקדש מעט, וכי הבסיס והיסוד לחיי הקדושה הוא חיים על פי המסורת היהודית, ולכן הדרכת כלות היא שליחות עצומה ומשימה רבת חשיבות בפרט בדורנו, דור נבון ומבולבל. שלום הבית הוא נקודת המוצא לשלום ואחדות בעם ישראל, ואחריתו קיום נבואתו של ישעיהו: "והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה' ונהרו אליו גויים רבים... כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים". שלום בתא המשפחתי יוביל בע"ה לשלום בעם, וממילא לשלום אמיתי בעולם כולו.

בה' אדר התקיים יום עיון מרכזי לבוגרות ההשתלמות ולמדריכות ותיקות ובעלות ניסיון אשר מעוניינות להצטרף למיזם חשוב זה. המטרה של יום העיון היתה "ליישר קו" בין כל המדריכות על מנת שבסיס ההדרכה יהיה זהה, והשקפתה של 'צהר' ודרכה בגישה ובקשר אל הציבור החילוני תהינה ברורות וידועות לכולן. לאחר יום העיון אנו מקווים לבסס את מאגר מדריכות הכלות אשר תעמודנה לרשות 'צהר' בהדרכת הכלות.

סוף דבר

בהזדמנות זו אנו פונים לכל הנשים אשר מוכנות להיענות לאתגר להצטרף לקבוצה האיכותית אשר מגשרת הלכה למעשה בין עולמן הכללי של בנות ישראל ובין דרכה של היהדות והשקפתה על חיי משפחה המבוססים על קדושה ואהבה תוך קשר וזיקה להלכה ולמסורת היהודית. ויה"ר שכשם שזכינו להצלחת מיזם הנישואין וב"ה פעילותו הולכת וגדלה כך נוכה להצלחת מיזם הדרכת כלות ולקדש שם שמים ברבים.

